

Адолат ҳар ишда ҳамроҳимиз ва дастуримиз бўлсин!

ИНСОН ва ҚОНУН

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИНИНГ ҲУҚУҚИЙ ГАЗЕТАСИ

● 2008 йил 5 август

● сешанба

● № 34 (593)

● e-mail: inson_va_qonun@mail.ru

УМУМИСОНИЙ ТАМОЙИЛЛАР

мамлакатимиз қонунчилигига ўз аксини топган

Конституцияимизда инсон ҳуқуқлари оид муҳим ҳалқаро ҳуқуқий қондапар ўз ифодасини топган. Жумладан, инсон ҳуқуқ ва эркинликларини тан олиш ва химоя қилишида давлатнинг маҷбуриятлари, инсон ҳуқуқ ва эркинликлари тизими ҳалқаро ҳуқуқий андазалорга мос келиши ва бо соҳада ҳалқаро ҳуқуқ нормаларининг устуналиги, ҳар кимга ҳуқуқ ва эркинликларининг тенг, баробар тааллуқлилиги ҳамда бошқа меъёрий-ҳуқуқий қондапарниң киритилганлигини таъкидлаш жоиз.

Инсон ҳуқуқлари соҳасидаги умумисоний тамойиллар мамлакатимиз қонунчилигига ҳам ўз аксини топди. Бугунги кунда Ўзбекистон Республикаси Олий Маҳлиси томонидан, фуқароларнинг шахсий, иккисий, иқтисодий-иктиомий ва маданий ҳуқуқларини химоя қилишга йўналтирган юзлаб қонунлар қабул қилинди.

Мамлакатимизда ҳалқаро ҳуқуқ меъёrlари талабларига мувофиқ нафақат инсон ҳуқуқ ва эркинликларини конституцияий

ҳуқуқлари бўйича Ўзбекистон Республикаси Миллий маркази ҳамда Ўзбекистон Республикаси Адлия вазири, Ички ишлар вазирига ва Боз прокуратури тизимида инсон ҳуқуқларини химоя қилишга бошқармалар ташкил этилган, ушбу миллий институтлар жамиятда фуқароларнинг ҳуқуқий онги ва маданиятининг ривожланишида ҳам муҳим ўрин тутади.

2

Ислом
КАРИМОВ:

Мустақиллик — бизнинг борлигимиз, шону шуҳратимиз, эркин ва фаровон келажагимиз гаровидир.

ОЗОД ВА
ОБОД ЮОРТ
ТИМСОЛЛАРИ

60
ЙИЛ

АДВОКАТУРА ТИЗИМИ

уни янада такомилластиришининг янги ҳуқуқий-норматив мезони

Инсонпарварлик тамойилига асосланган Боз қомусимининг 26-моддасида "Жиноят содир этилганлика айбланаётган ҳар бир шахснинг иши судда қонуний тартибда, ошкора кўриб қицилиб, учун айби аниқланмаганча у айборд ҳисобланмайди. Судда айбланаётган шахса ўзини химоя қилиш учун барча шароитлар таъминлаб берилади", деб белгилаб қўйилган.

Мазкур конституциявий меъёр шахс эркинлиги ва дахлизилгининг кафолати сифатида нафақат миллий қонунчилигимизда, балки Инсон ҳуқуқлари умумжахон декларациясида ҳам ўзининг терсан ифодасини топган. Чунончи, Декларациянинг 11-моддаси, 1-бандида "Жиноят содир этилган айбланаётган ҳар бир инсон унга химоя учун барча имкониятлар яратилишига жаддий эътибор қартиди. Бу борада фуқаролик жамиятининг муҳим институтларидан бири — адвокатура тизимида ҳам туб ислоҳотлар амала оширилди. Адвокатура тизими ни такомилластиришининг ҳуқуқий асоси сифатида 1996 йилда "Адвокатура тўғрисида"ги, 1998 йилда "Адвокатлик фаолиятининг кафолатлари ва адвокатларнинг иктиомий ҳимояси тўғрисида"ги қонунлар кабул қилинди. Мазкур қонунлар моҳият-эътибори билан адвокатура фаолияти тартибга солиши, хусусан, адвокатлар дахлизилги ва касбий кафолатларини таъминлашга хизмат килди.

Мазкур қонунлarda адвокатлик фаолияти билан шуғулланиш ҳуқуқини берувчи лицензияни белгилangan тартибда олган шахс ўз адвокатlik бюросини очиб, якка тартибда фаолият кўrsatishga ёхуд иктиёрийлик асосида бошқа адвокатлар билан хайъатлар ва фирмалар тузишига ҳақиқи эканлигининг белгиланиши мамлакатимизда адвокатлик фаолияти ривожланишига кенг ўйб обид берди.

Аммо, адвокатурага оид қонун ҳуқуқларida айрим масалаларнинг тартибга солинмаганлиги амалётда тизим ривожига тўсик бўлаётган бабзи муаммоларни юзага келтириди. Президентнимиз томонидан 2008 йил 2 майда "Ўзбекистон Республикаси Адвокатура институтини янада ислоҳ қилиш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Фармоннинг ёълон килинши мазкур муаммоларни бартарни этишга доир чора-тадбирларни ўз ичига қамраб олганлиги билан ғоятда кимматлиди. Мазкур Фармон адвокатура институтини янада ислоҳ қилиш, адвокатуранинг жамиятидаги мавқенини кўтариш, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари ҳамда қонуний манфаатларини химоя қилишининг самарали механизмини яратишда муҳим ҳуқуқий-норматив мезон бўлиб ҳизмат килади.

Абдулла ОРИПОВ,
Ўзбекистон Қаҳрамони, Ҳалқ шоири

ВАТАН

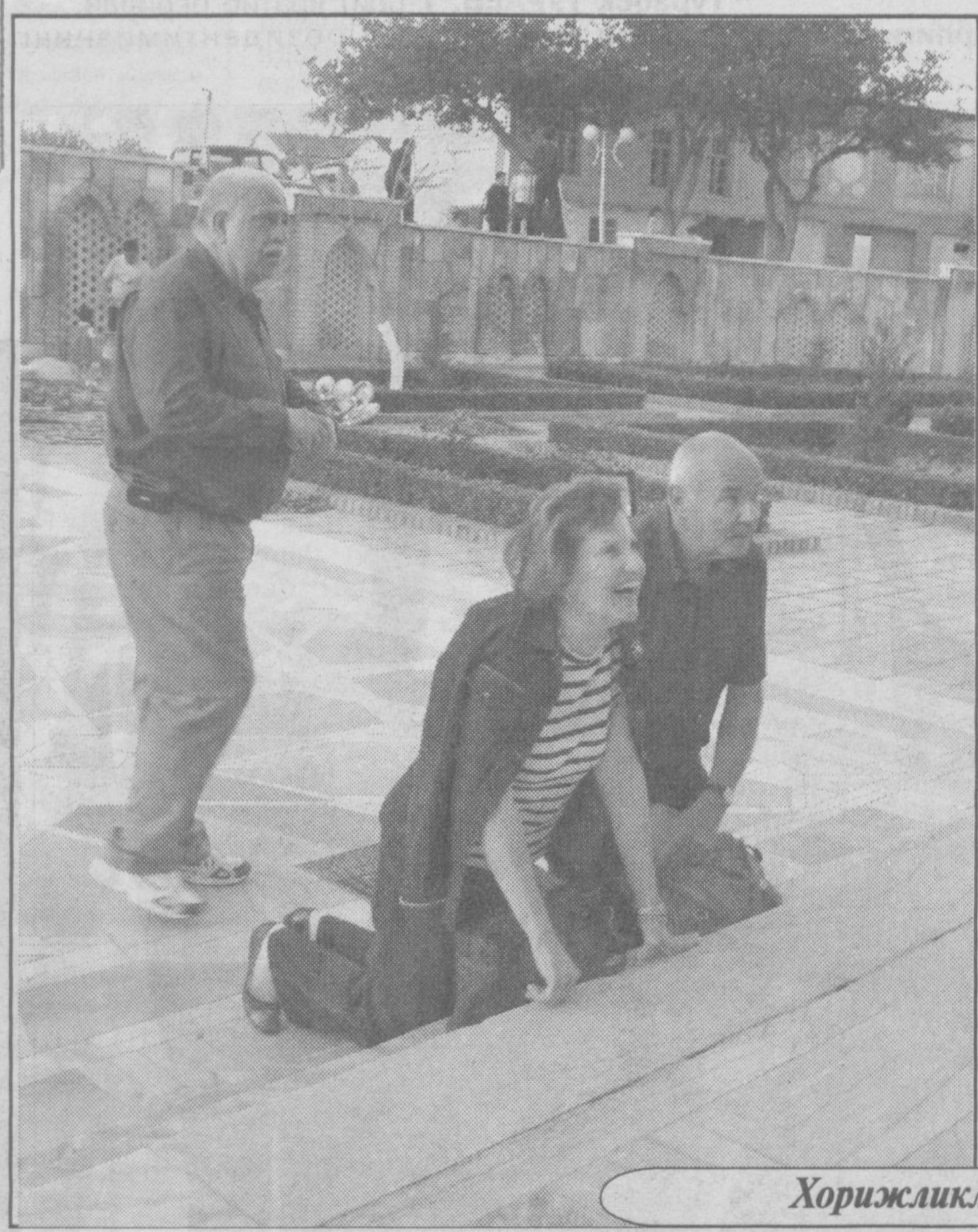
Агар дўстлар эрур sodиқ бир-бирин қайратиб бўлmas,
Агар қилғил неча фитна аларни айтатиб бўлmas.
Демшишлар: мору қуши бир қафасда асратиб бўлmas,
Ватандан айри кўнгилни билинки, яйтатиб бўлmas.
Баайни банди булбулни чамансиз сайратиб бўлmas.

Надомат бирла боқғайман ватансизларга мен доим,
Эзб бошини зор йилгар, агарни давлати қойим,
Фақир бўлсан-да бор ўртим — тожу таҳтим, борар жойим.
Ватандан айри кўнгилни билинки, яйтатиб бўлmas.

Боболар кечмишин ҳаргиз фаромуш айламанг, дўстлар,
Ҳакикат тонги отганда ани туши айламанг, дўстлар,
Агар ким эътиодсизур, ани хуш айламане, дўстлар,
Ватандан айри кўнгилни билинки, яйтатиб бўлmas.

Баайни банди булбулни чамансиз сайратиб бўлmas.
Даёрим Ўзбекистондир, ки андин ифтихорим бор,
Демакким, хур адолатлиг, давлати барқарорим бор,
Онамдек меҳрибон, мунис Ватан бор, ғамгусорим бор,
Ватандан айри кўнгилни билинки, яйтатиб бўлmas.

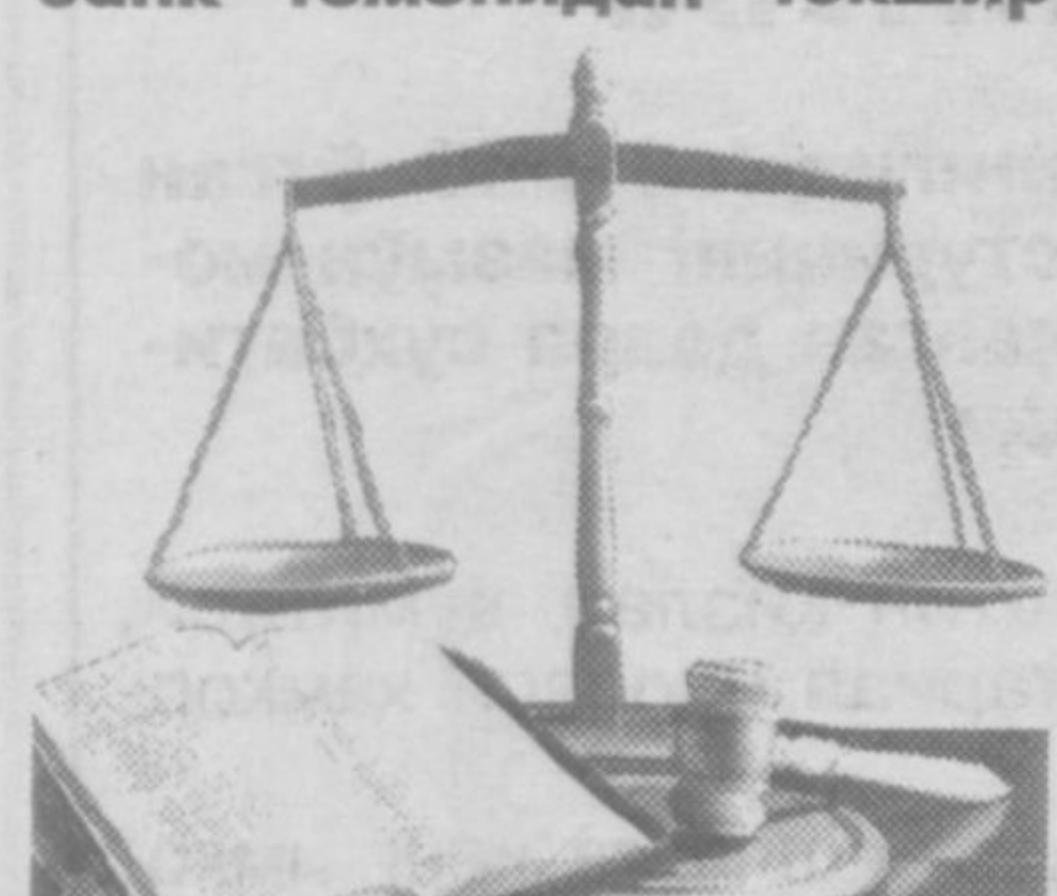
Ватан, сен ҳур, йўлинг шонли, қадамни ташлагил шаҳдам,
Фаҳрла боқғай Абдулло, кўзида шодлигидин нам
Панохингни тилаб Ҳақдун дилида илтижо ҳар дам,
Ватандан айри кўнгилни билинки, яйтатиб бўлmas.
Баайни банди булбулни чамансиз сайратиб бўлmas.

МУРОЖААТЛАР «ИНСОН ва ҚОНУН» НИГОҲИДА

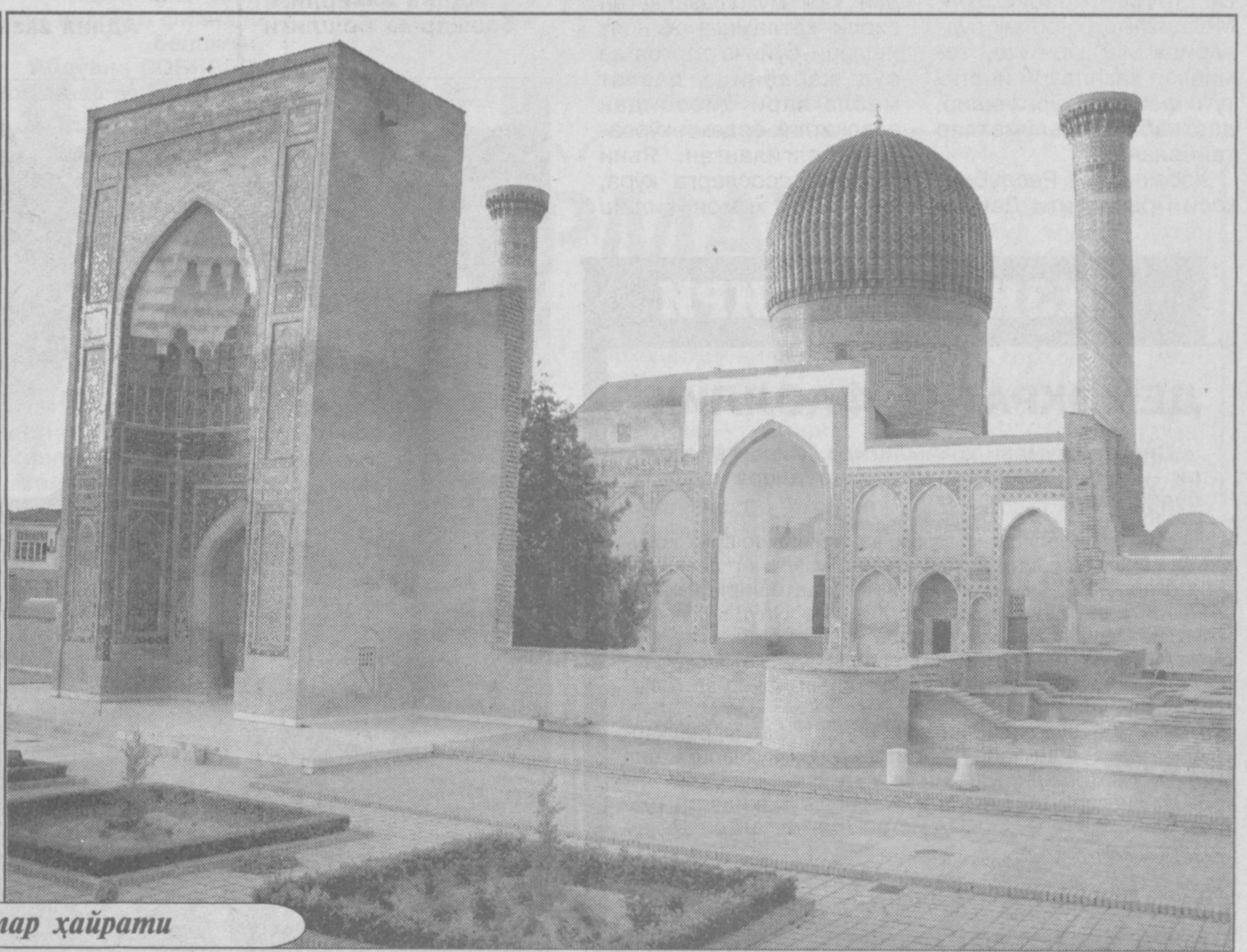
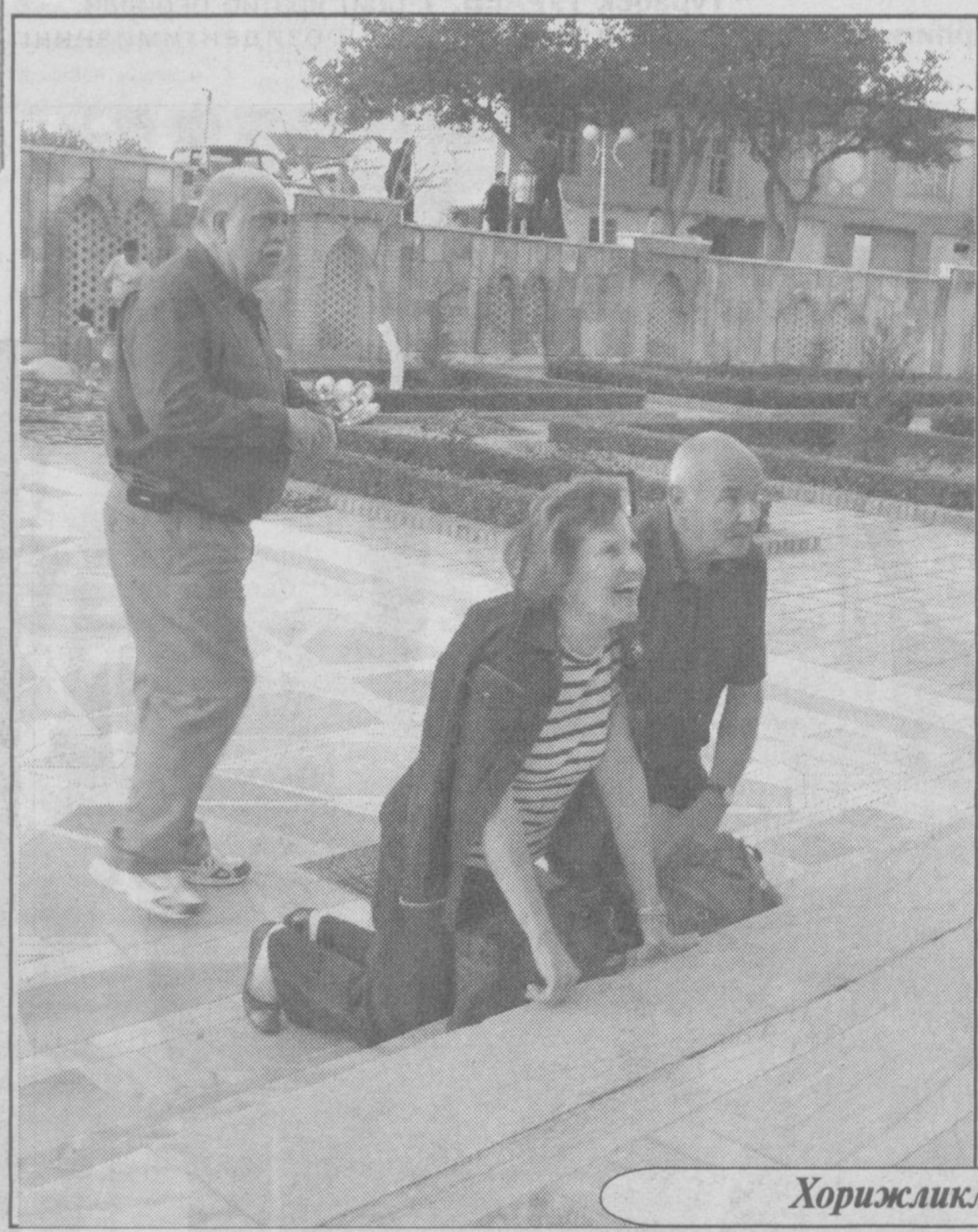
ИНТИЗОМИЙ ЖАЗО

"Инсон ва Қонун" ҳуқуқий газетасига "Озодлик" ОАЖнинг йўллаган шикоят ҳати бўйича АТ "Пахта банк" томонидан текширув ўтказилди.

Ишчи гурухи томонидан ўрганиб чиқилиб, ўрганиш натижасида банк мижозига хизмат кўrsatishda амалдаги тартиб-коидаларга риоя килмагани учун масъул шахсларга интизомий жазо чоралари кўлланилиб, келгусида бу каби коидабузарликларга йўл кўймаслик тўғрисида тегиши кўrsatmalар берилиди.

С.ИНАГАМОВ,
АТ "Пахта банк"
Бошқарув
раисининг биринчи
ўринбосари

Шикоят ҳатида кўrsatilgan ҳолатлар Сирдарё вилоятiga хўжалик суди кошидаги "Хўжалик суди ижро ҳуҗжатлари ижроси устидан назорат килувчи вилоят Доимий

Хорижликлар ҳайрати

● Олтин остона

ОИЛА — МУҚАДДАС ДАРГОХ

Дархакиқат, оила — мұқаддас күргөн. Никох эса ана шу күргоннинг устуни-дир. Уни ҳеч нараса билан кіесялбап білмайды. Ҳүкүмдік демократик давлат вәзірлердің иктисодтығы асосланған фуқаролик жамияттер ривоходы оиласыннан ўрни бекітедір. Шунинг учун ҳам оиласын сақлаш, уни мұстажкамаш мәмлекеттесіздә давлат сиёсати дарақсига күтәрді. Шу билан бирға фарзандтар тарбиясын үчүн нафакат оила, балық ҳар бири міз мосыпымыз.

Жиззаш туман ФХДЕ бўйимда үтган давр мобайнида 75 та никох кайді этилган. Бугунги кунда бўйим қошида оила

дориғину фаолият кўрсатиб келмокда, унда 150 нафар никохланувчи ёт тиббий ва хукукий билимларни ошироқмокда. Ходимларимиз туман хотин-қизлар қумитаси, маҳаллаларнинг диний

масалалар бўйича маслахатчилари, "Саломатлик маркази" вакиллари билан ҳамкорида оиласадаги никох мусо-батларини хукукий тартиби солиши, никох бўйича диний маросим-

ларни фақат никох қонуний рўйхатдан ўтказилгандан кейин амалга ошириши масаласи бўйича тарифбот ишларни олиб бормоқда ҳамда оиласий ажримлар, ёлиз она, оталикни белгилаш ҳолатлари юзасидан тушунириш бермоқдалар.

Махалла ва қишлоқ фуқаролар йигинларидар "Оила ва никох", "Соглом она — соглом бола", "Камқонлик нима?" сингари кўплаб мавзуларда учрашувлар, тадбирлар, давра сухбатлари ўтказилмоқда.

Юртбошимиз таъкидлаганидек, оила ҳәётнинг адабийлиги, автолардин согломлиги ва давомийлигини таъминлайдиган, урф-одатларимизни ёқлайдиган, шу билан бирга келажак автолар қандай инсон бўлиб етишига бевосита тасъир кўрсатадиган тарбия ўтигоди.

**Мунира КАРИМОВА,
Жиззаш тумани ФХДЕ
бўйими мудириаси**

● Таассуф

АСОССИЗ ДАЪВОЛАР

ортиқча оворагарчиликка сабаб бўлади

Матумки, мамлакатимизда хукукий демократик давлат куриш, қонунчиликни мустаҳкамлаша ва ижтимоий адолат қарор топшини тъъминлаш, аҳолининг хукукий билими ва онгини юксалтириш, жамият аъзоларининг сиёсий фаоллигини ошириш давлат сиёсатининг устувор йўналишларидан бири этиб белгиланган.

Бу борада катор хукукий-нормативни хуложатлар, чунончи, Президенттимизнинг 1997 йил 25 июндаги "Хукукий тарбияни яхшилаш, аҳолининг хукукий маданияти даражасини юксалтириш, ҳамкорида яхшилаш, аҳолининг хукукий маданияти даражасини юксалтириш, жамоатчилик фикрини ўрганиши ишини яхшилаш ҳақида"ти Фармони амалий ҳаётга татбик этилди. Пирвонардида республикада хукукий давлат курилиши йўлда олиб борилаётган сиёсий, иктисодий, ижтимоий исполнотлар ва бу борада кабул килинган конунлар мөхиётини ахолига етказиш изчил йўлга кўйилди. Бирор бу каби изчил чора-тадбирлар амалга оширилишига қарамай, жойларда ҳали-ҳамон аҳолининг, ҳатто айрим мансабдор шахсларнинг хукукий саводхонлиги етарили эмаслигидан кўз юмлаймиз. Келинг, фикринизни ҳаётай бир мисол билан давом этиларик.

Таҳриримизга Кашқадарё вилояти, Касби тумани, Қишлоқ хўжалик касб-хунар коллежида ўқитувчи Самира Фовсиддинова шикоят ариза билан мурожаат қилиб, Касби қишлоғидаги низоли 1-й, 5-хонадонга нисбатан эгалик хукуки тикиланишида амалий ёрдам кўрсантишимизни сўраган.

Маълум булишича, Феруза Абдунарзарова Касби тумани қишлоқ хўжалик касб-хунар коллежида ўқитувчи бўлиб ишлаган ва коллеже қошибди 1-й, 5-хонадонни имтиёзли равишда сотиб олган. Унга тегиши идоралар томонидан 2002 йил 12 февралда 52959-сонли давлат ордери берилган. Бирор кейинлик коллеж директори "Ф.Абдунарзарова бошқарма ишига ўтганлиги муносабати билан ўқитувчиликдан озод этилиб, унинг номидаги уй қаровсиз колгандиги ҳамда эшик сомлар ва поллари кўлпориб олинганлиги туфайли бошқага берилиши" тўғрисида 57-К сонли бўйи руҳи.

Шу тарика мазкур бўйрукнинг "Ф.Абдунарзарова тегиши ўй бошқага берилиши тўғрисида" банди зудлик билан ижро этилади. Аниқори, Касби қишлоғидаги 1-й, 5-хонадон шу коллеж ўқитувчи Замира Фовсиддиновага 350 минг сўмга сотиб кбориради. Энг ажабланариси, 2007 йил 10 январда айнан 1-й, 5-хонадонга вилоят ўй-хони хусусийлаштириш маркази томонидан 2781-сонли давлат ордери З.Фовсиддинова бўйдан хабар топади ва табиийи, З.Фовсиддиновадан уйни бўшатиши

ни талаб қиласди. Карабизски, иккя аёл ўртасида уй низоси келиб чиқди.

Охир-оқибат Ф.Абдунарзарова фуқаролар ишлари бўйича Қарши туманларда судига мол-мулкимины ғосидидан кўзига ўтилди. Аниқори, қарорни сарсон-сағардан кезишига мажбур. Коллеж директорининг амалдаги қонунчиликимизга мутлақа зид хатти-ҳарқати нафака иккя аёл ўртасида уйифи солди, балки уларнинг беҳуда вакът йўкотишларига, асабузарларнига ҳам сабаб бўлди.

Суд мазкур низони ҳар томон-

турар-жой бермасдан мажбурий тартибда кўчириладиган бўлди. Аниқори, бир ёлиз аёл фарзанди билан бошпанасиз колди. Энди у яна ижарама-ижара сарсон-сағардан кезишига мажбур. Коллеж директорининг амалдаги қонунчиликимизга мутлақа зид хатти-ҳарқати нафака иккя аёл ўртасида уйифи солди, балки уларнинг беҳуда вакът йўкотишларига, асабузарларнига ҳам сабаб бўлди.

Шуни унутмаслик лозимки, кўчмас мулкнинг мажбурий тартибда судига мол-мулкимины ғосидидан кўзига ўтилди. Аниқори, қарорни сарсон-сағардан кезишига мажбур. Коллеж директорининг амалдаги қонунчиликимизга мутлақа зид хатти-ҳарқати нафака иккя аёл ўртасида уйифи солди, балки уларнинг беҳуда вакът йўкотишларига, асабузарларнига ҳам сабаб бўлди.

Яна бир гап: Суд мажлисида, маз-

● Назорат

АУДИО-ВИДЕО МАҲСУЛОТЛАРИ НОҚОНУНИЙ САВДОСИГА ЧЕК ҚЎЙИЛДИ

давлат солик инспекцияси томонидан бундай ноконуний фаолиятга жойларда чек қўйиб борилмоқда.

Жориний аудио-видео маҳсулотлари сотилишининг олдини олиш максадида хукукни мухофаза қўйиб. Давлат солик идорасидан ўртакадатдан ўтилди. Ноконуний аудио-видео маҳсулотлари таҳсилотлари ҳамкорида зарур чора-тадбирлар кўрилпти. Хусусан, Олмалик шаҳар давлат назорат органлари билан ҳамкорликда чора-тадбирлар режаси ишлаб чиқилган бўйлаб, ушбу режага мувофиқ текширувлар ўтказиб келинмоқда.

Хозир бозорларда ахоли жойларда аудио-видео маҳсулотлари ҳамда CD-DVD-MP-3 дисклари билан савдо килиш ҳолатлари.

Хозир кўзатилияти, Афсуски, уларнинг кўпчилиги аввало иккисида махсулотлар ким томонидан тайёрланганлиги, сифати қонун талабларига тўғри келиш-келмаслиги ҳақида ўйлаб ҳам ўтираймайдилар. Иккинчидан, аксарияти ҳеч қандай хизмат кўрсантиш руҳстаномасига ҳамда маҳсус лицензиаларга эга бўлмай. Давлат солик идорасидан ўртакадатдан ўтилди. Ноконуний аудио-видео маҳсулотлари сотилишининг олдини олиш максадида хукукни мухофаза қўйиб. Давлат солик инспекцияси томонидан бундай ноконуний фаолиятга жойларда чек қўйиб борилмоқда.

Жориний аудио-видео маҳсулотлари сотилишининг олдини олиш максадида хукукни мухофаза қўйиб. Давлат солик инспекцияси томонидан бундай ноконуний фаолиятга жойларда чек қўйиб борилмоқда.

Жориний аудио-видео маҳсулотлари сотилишининг олдини олиш максадида хукукни мухофаза қўйиб. Давлат солик инспекцияси томонидан бундай ноконуний фаолиятга жойларда чек қўйиб борилмоқда.

Вазиirlar Maҳkama-sining 2001 йил 29 июндagi "Gastrol-y konser-tsiyoti faoliyati soxasi-da solik so- liishi va audyo-video kasset-larini tarqatishni takomil-la-shi-ri shora-tadbirlari turgisi-da" qarori ijobro-si oshasidagi audyo-video maҳsulotlari noksuniy savdosiga chek qoyi-tildi.

Qosiz Olimaliq sha-har Davlat nazorat organlari bilan xamkorlikda chora-tadbirlarni rejsasi ishlab chiqilgan bўylib, ushbu re-jaga muvofiq tekshiruvlar bilan xamkorligida zarur chora-tadbirlarni tashkil etildi.

Qosiz Olimaliq sha-har Davlat nazorat organlari bilan xamkorlikda zarur chora-tadbirlarni tashkil etildi.

Qosiz Olimaliq sha-har Davlat nazorat organlari bilan xamkorlikda zarur chora-tadbirlarni tashkil etildi.

Qosiz Olimaliq sha-har Davlat nazorat organlari bilan xamkorlikda zarur chora-tadbirlarni tashkil etildi.

Qosiz Olimaliq sha-har Davlat nazorat organlari bilan xamkorlikda zarur chora-tadbirlarni tashkil etildi.

Qosiz Olimaliq sha-har Davlat nazorat organlari bilan xamkorlikda zarur chora-tadbirlarni tashkil etildi.

Qosiz Olimaliq sha-har Davlat nazorat organlari bilan xamkorlikda zarur chora-tadbirlarni tashkil etildi.

Qosiz Olimaliq sha-har Davlat nazorat organlari bilan xamkorlikda zarur chora-tadbirlarni tashkil etildi.

Qosiz Olimaliq sha-har Davlat nazorat organlari bilan xamkorlikda zarur chora-tadbirlarni tashkil etildi.

Qosiz Olimaliq sha-har Davlat nazorat organlari bilan xamkorlikda zarur chora-tadbirlarni tashkil etildi.

Qosiz Olimaliq sha-har Davlat nazorat organlari bilan xamkorlikda zarur chora-tadbirlarni tashkil etildi.

Qosiz Olimaliq sha-har Davlat nazorat organlari bilan xamkorlikda zarur chora-tadbirlarni tashkil etildi.

Qosiz Olimaliq sha-har Davlat nazorat organlari bilan xamkorlikda zarur chora-tadbirlarni tashkil etildi.

Qosiz Olimaliq sha-har Davlat nazorat organlari bilan xamkorlikda zarur chora-tadbirlarni tashkil etildi.

Qosiz Olimaliq sha-har Davlat nazorat organlari bilan xamkorlikda zarur chora-tadbirlarni tashkil etildi.

Qosiz Olimaliq sha-har Davlat nazorat organlari bilan xamkorlikda zarur chora-tadbirlarni tashkil etildi.

Qosiz Olimaliq sha-har Davlat nazorat organlari bilan xamkorlikda zarur chora-tadbirlarni tashkil etildi.

Qosiz Olimaliq sha-har Davlat nazorat organlari bilan xamkorlikda zarur chora-tadbirlarni tashkil etildi.

Qosiz Olimaliq sha-har Davlat nazorat organlari bilan xamkorlikda zarur chora-tadbirlarni tashkil etildi.

Qosiz Olimaliq sha-har Davlat nazorat organlari bilan xamkorlikda zarur chora-tadbirlarni tashkil etildi.

Qosiz Olimaliq sha-har Davlat nazorat organlari bilan xamkorlikda zarur chora-tadbirlarni tashkil etildi.

Qosiz Olimaliq sha-har Davlat nazorat organlari bilan xamkorlikda zarur chora-tadbirlarni tashkil etildi.

Qosiz Olimaliq sha-har Davlat nazorat organlari bilan xamkorlikda zarur chora-tadbirlarni tashkil etildi.

Qosiz Olimaliq sha-har Davlat nazorat organlari bilan xamkorlikda zarur chora-tadbirlarni tashkil etildi.

Qosiz Olimaliq sha-har Davlat nazorat organlari bilan xamkorlikda zarur chora-tadbirlarni tashkil etildi.

Qosiz Olimaliq sha-har Davlat nazorat organlari bilan xamkorlikda zarur chora-tadbirlarni tashkil etildi.

Qosiz Olimaliq sha-har Davlat nazorat organlari bilan xamkorlikda zarur chora-tadbirlarni tashkil etildi.

Qosiz Olimaliq sha-har Davlat nazorat organlari bilan xamkorlikda zarur chora-tadbirlarni tashkil etildi.

Qosiz Olimaliq sha-har Davlat nazorat organlari bilan xamkorlikda zarur chora-tadbirlarni tashkil etildi.

Qosiz Olimaliq sha-har Davlat nazorat organlari bilan xamkorlikda zarur chora-tadbirlarni tashkil etildi.

Qosiz Olimaliq sha-har Davlat nazorat organlari bilan xamkorlikda zarur chora-tadbirlarni tashkil etildi.

Qosiz Olimaliq sha-har Davlat nazorat organlari bilan xamkorlikda zarur chora-tadbirlarni tashkil etildi.

Qosiz Olimaliq sha-har Davlat nazorat organlari bilan xamkorlikda zarur chora-tadbirlarni tashkil etildi.

Qosiz Olimaliq sha-har Davlat nazorat organlari bilan xamkorlikda zarur chora-tadbirlarni tashkil etildi.